

บทที่ 4

การแปรพยัญชนะและสระ

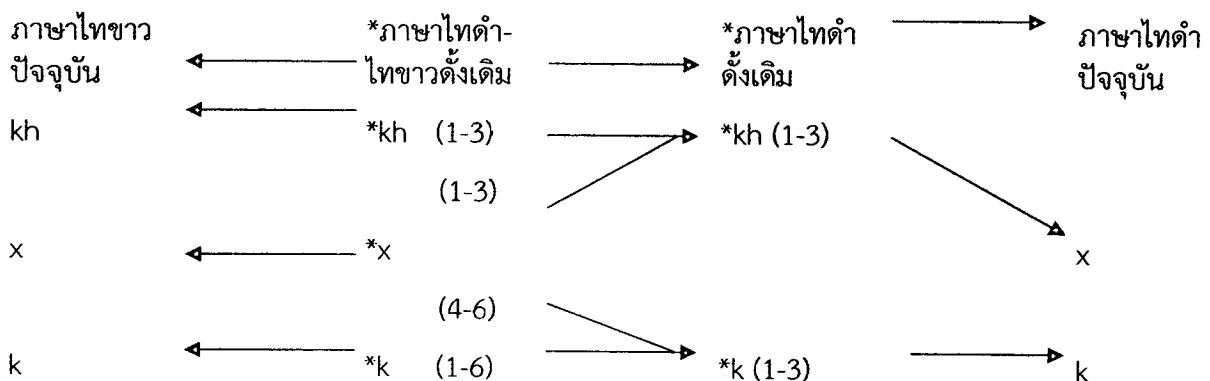
บทที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์การแปรของพยัญชนะและสระโดยยึดการสืบสร้างพยัญชนะดั้งเดิมในภาษาตระกูลไทของ Li (1977) และการสืบสร้างพยัญชนะไทดำดั้งเดิม 2 ระยะของ Theraphan L-Tongkum (2002a) การวิเคราะห์ที่ได้พิจารณาว่าพยัญชนะไทยโง่งในปัจจุบันได้มีการแปรไปจากภาษาไทดำดั้งเดิมด้วยอิทธิพลของภาษาไทยอย่างไรโดยเปรียบเทียบกับภาษาไทดำปัจจุบัน การเขียนวรรณยุกต์สำหรับตัวอย่างคำในภาษาไทยโง่งจะใช้ระบบวรรณยุกต์ของไทยโง่งถิ่นเขาย้อย Theraphan L-Tongkum (2002a)

4.1 พยัญชนะ

ผลงานวิจัยที่ได้สังเคราะห์ในบทที่ 3 พบว่าจำนวนพยัญชนะต้นเดี่ยวของภาษาไทดำที่พูดใน Son La หรือเมืองลาที่ Gedney (1964) ศึกษา มี 19 หน่วยเสียง คือ /ʔ- p- t- k- c- th- kh- m- n- ɲ- ŋ- b- d- v- l- y- s- f- h-/ พยัญชนะควบกล้ำ มี 3 หน่วยเสียง คือ /kw- khw- ɲw-/ พยัญชนะท้ายประกอบด้วย /-p -t -k -ʔ -m -n -ŋ / สระประสมที่ลงท้ายด้วย [u i ɯ] จะตีความให้เป็นพยัญชนะท้าย /-w -y -y/

งานวิจัยของ Fippinger and Fippinger (1974) ซึ่งศึกษาหน่วยเสียงภาษาไทดำที่เมืองซอนลา เช่นเดียวกับ Gedney (1964) รวมทั้งเมือง Dien Bien Phu และ Sop Cop ด้วย พบว่ามีพยัญชนะต้นเดี่ยว พยัญชนะควบกล้ำ และพยัญชนะท้ายตรงกับของ Gedney (1964) ยกเว้นเสียงพยัญชนะต้น kh- และ khw- ในงานของ Gedney (1964) จะปรากฏเป็นเสียง x- และ xw- ในงานของ Fippinger and Fippinger (1974) ตามลำดับ

ภาษาไทดำปัจจุบันส่วนใหญ่จะมีแต่ /kh-/ ในขณะที่ภาษาไทขาวปัจจุบันมีทั้ง /kh-/ และ /x-/ Fippinger and Fippinger (1974: 92) ได้แสดงวิวัฒนาการของเสียงเพดานอ่อนในภาษาไทดำและไทขาวดังต่อไปนี้

1 วรรณยุกต์กลางต่ำระดับ	2 วรรณยุกต์สูงขึ้น
3 วรรณยุกต์ต่ำลงท้ายด้วยเสียงกักที่เส้นเสียง	4 วรรณยุกต์สูงระดับ
5 วรรณยุกต์กลางสูงระดับ	6 วรรณยุกต์กลางตกลงท้ายด้วยเสียงกักที่เส้นเสียง

งานวิจัยภาษาไทยโซ่งที่พูดในประเทศไทยส่วนใหญ่จะตรงกันคือมี 19 เสียงดังนี้ /p- t- c- k- ph- th- kh- m- n- ɲ- ɲ- b- w- l- y- s- f- h- ʔ-/ เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยดำจะพบว่าพยัญชนะส่วนใหญ่จะตรงกัน ยกเว้นพยัญชนะ /ph-/ ไม่ปรากฏในภาษาไทยดำ พยัญชนะ /ph-/ จะปรากฏกับเสียง /f-/ ในภาษาไทยดำ ส่วนพยัญชนะ /d-/ ไม่ปรากฏในภาษาไทยโซ่ง ยกเว้นในบางถิ่นจะมีหน่วยเสียง /d-/ และ /ch-/ ซึ่งคาดว่าจะเสียงที่ยืมมาจากภาษาไทย พยัญชนะ /v-/ ในภาษาไทยดำไม่ปรากฏในภาษาไทยโซ่งแต่จะปรากฏกับพยัญชนะ /w-/ พยัญชนะ /x-/ ที่ Fippinger and Fippinger (1974) พบ ในภาษาไทยโซ่งจะใช้ /kh-/ ดังเช่นในงานของ Gedney (1964)

ส่วนพยัญชนะต้นควบกล้ำและพยัญชนะท้ายในงานวิจัยส่วนใหญ่ก็จะตรงกัน คือมีพยัญชนะต้นควบกล้ำ 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /kw- khw- ɲw-/ ซึ่งพยัญชนะควบ /ɲw-/ ปรากฏกับคำที่ค่อนข้างจำกัด และพยัญชนะท้าย 7 หน่วยเสียง ได้แก่ /-p -t -k -ʔ -m -n -ɲ /

ในตอนต่อไปจะกล่าวถึงการแปรของพยัญชนะต้นเดี่ยว พยัญชนะควบกล้ำและพยัญชนะท้ายในภาษาไทยโซ่ง 8 ถิ่นที่พูดในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย

4.1.1 พยัญชนะต้นเดี่ยว

พยัญชนะต้นเดี่ยวของภาษาไทยโซ่งทั้ง 8 ถิ่นในงานวิจัยนี้มีจำนวน 20 หน่วยเสียง คือ /ʔ- p- t- k- c- ph- th- kh- m- n- ɲ- ɲ- b- d- w- l- y- s- f- h-/ โดยมีพยัญชนะ /d-/ เพิ่มขึ้นอีก 1 พยัญชนะ

Theraphan L-Tongkum (2002a) ได้สืบสร้างภาษาไทยดำดั้งเดิม (Old Tai Dam lexicon-OTD) จำนวน 42 พยัญชนะ และรวบรวมคลังคำศัพท์ (modern Tai Dam lexicon-MTD) ที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะต้นดั้งเดิมเหล่านี้จำนวน 1827 คำ ตารางที่ 17 แสดงการแปรของพยัญชนะต้นเดี่ยวตามตัวแปร 3 รุ่นอายุ คือ วัยสูงอายุ (65 ปีขึ้นไป-G1) วัยกลางคน (45-55 ปี-G2) และวัยหนุ่มสาว (18-35 ปี- G3) และตัวแปรตามภูมิภาค 8 ถิ่น (หมู่บ้านสะแกรายและหมู่บ้านหัวถนน จังหวัดนครปฐม หมู่บ้านดอนมะเกลือและหมู่บ้านบางกุ้ง/บางหมื่น จังหวัดสุพรรณบุรี หมู่บ้านวังปลา และหมู่บ้านเขาหัวจัน จังหวัดราชบุรี หมู่บ้านท่าไถ่และหมู่บ้านยางหย่อง/ห้วยท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี) เนื่องจากพยัญชนะบางพยัญชนะมีการแปรในคำบางคำ ในตารางจึงปรากฏค่ามากกว่า 1 คำสำหรับพยัญชนะต้นไท่ดำดั้งเดิมบางเสียง นอกจากนี้ได้ให้ตัวอย่างคำภาษาไทยในสดมภ์ที่หนึ่ง คำใดที่ไม่ใช่คำภาษาไทยจะเขียนด้วยสัทอักษรพร้อมคำแปลภาษาไทย

ตารางที่ 17 การแปรของพยัญชนะต้นเดียวในภาษาไทยปัจจุบันตามตัวแปร 3 รุ่นอายุ

เลข ที่	OTD 1	OTD 2	MTD	นครปฐม						สุพรรณบุรี						ราชบุรี						เพชรบุรี					
				ตอนยายหอม			ตอนพุทรา			ดอนมะเกลือ			บางกุ้ง			แก้มอัน			ห้วยยางโทน			ยางห้อย			ห้วยท่าช้าง		
				G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3
1	*ph- ผี	*ph-	f-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-	ph-
2	*p- ปี	*p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-
3	*ʔb- บิน	*b-	b-/v	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-
	*ʔb- เดือน	*b-	b-/v	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b- d-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-	b-
4	*b- ฟี่	*p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-
5	*hm- หมา	*m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-
6	*m- เมีย	*m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-
7	*f- ฝ้าย	*f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-
8	*v- ไฟ	*f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-	f-

ตารางที่ 17 การแปรของพยัญชนะต้นเดียวในภาษาไทยปัจจุบันตามตัวแปร 3 รุ่นอายุ

เลข ที่	OTD 1	OTD 2	MTD	นศรปฐม						ศุพรรณบุรี						ราชบุรี						เพชรบุรี					
				ตอนยายหอม			ตอนพุทรา			ตอนมะเกลือ			บางกุ้ง			แก้มอัน			ห้วยยางโตน			ยางหย่อง			ห้วยท่าช้าง		
				G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3
9	*hw- หวิ	*w-	b-/v-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-
10	*w- วา	*w-	b-/v-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-	w-
11	*th- ถ้วย	*th-	th	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-	th-
12	*t- ตีน	*t	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-
13	*ʔd- ดาว	*d-	d-/l-	d-	d- l-	d-	d-	d-	d-	l-	d-	d-	l-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-
	*ʔd- ดม	*d-	l-	n-	d-	n-	n-	n-	d-	n-	n-	n-	n-	d-	d-	n-	n-	d-	n-	n-	d-	n- d-	d-	d-	d-	n-	n-
	*ʔd- (รู) ดัง	*d-	d-/l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-
14	*d- แทง	*t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t ^h -	t-	t-	t ^h -	t-	t-	t-	t-	t-	t ^h -
	*d- เทียน	*t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t-	t ^h -	t-	t-	t ^h -	t-	t-	t ^h -	t-	t-	t ^h -

ตารางที่ 17 การแปรของพยัญชนะต้นเดียวในภาษาไทยปัจจุบันตามตัวแปร 3 รุ่นอายุ

เลข ที่	OTD 1	OTD 2	MTD	นครปฐม						สุพรรณบุรี						ราชบุรี						เพชรบุรี					
				ดอนยายหอม			ดอนพุทรา			ดอนมะเกลือ			บางกุ้ง			แก้มอัน			ห้วยยางโทน			ยางหย่อง			ห้วยท่าช้าง		
				G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3
15	*hn- หน่วย	*n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-
16	*n- นก	*n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-	n-
17	*s- รสี	*s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-
18	*z- ซื่อ	*s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-
19	*hl- หลาน	*l-	l-/d-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-
20	*l- ลิ่ง	*l-	l-/d-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-	l-
21	*c- ใจ	*c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-
22	*j- คลาน	*c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-
	*j- ช้าง	*c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c ^h -	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-	c-

ตารางที่ 17 การแปรของพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยปัจจุบันตามตัวแปร 3 รุ่นอายุ

เลข ที่	OTD 1	OTD 2	MTD	นศรปฐุม						สุพรรณบุรี						ราชบุรี						เพชรบุรี					
				ตอนยายหอม			ตอนพุทรา			ตอนมะเกลือ			บางกุ้ง			แก้มอัน			ห้วยยางโทน			ยางหย่อง			ห้วยท่าช้าง		
				G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3
	*จ- ครง	*c-	c-	c-	c-	k-	c-	c-	c-	c-	c-	k ^h -	c-	c-	k ^h -	c-	c-	k ^h -	c-	c-	k ^h -	c-	c-	k ^h -	c-	c-	k ^h -
	*จ- คราม	*c-	c-	c-	c-	k-	k ^h -	k ^h -	k ^h -	c-	c-	k ^h -	c-	k ^h -	k ^h -	c-	k ^h -	k ^h -	k ^h -	c-	k ^h -	c-	k ^h -	k ^h -	c-	c-	k ^h -
23	*กฏ- ใหญ่	*ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-
	*กฏ- หญ้า	*ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	j-	ก-	ก-	j-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	j-	ก-	ก-	ก-
24	*ก- ยุง	*ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	j-	ก-	ก-	ก-
	*ก- (ได้)ยีน	*ก-	ก- ยีน	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-	ก-
25	*จ- อยู่	*จ-	z-/j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-
26	*จ- ใย	*จ-	z-/h-/j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-	j-
27	*kh- ขน	*kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	x-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-

ตารางที่ 17 การแปรของพยัญชนะต้นเดี่ยวในภาษาไทยปัจจุบันตามตัวแปร 3 รุ่นอายุ

เลข ที่	OTD 1	OTD 2	MTD	นครปฐม						สุพรรณบุรี						ราชบุรี						เพชรบุรี					
				ดอนยายหอม			ดอนพุทรา			ดอนมะเกลือ			บางกุ้ง			แก้มอัน			ห้วยยางโทน			ยางหย่อง			ห้วยท่าช้าง		
				G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3
28	*khw- ขวาน	*khw-	khw-	khw-	khw-	khw-	khw-	khw-	khw-	khw-	khw-	khw-	xw-	xw-	khw-	khw-	khw-	khw-	khw-	khw-	f-	f-	f- k ^h -	khw-	khw-	khw-	
29	*k- กบ	*k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	
30	*kw- กวาง	*kw-	kw-/k-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	
31	*g- คน	*k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	
32	*gw- ควาย	*kw-	kw-/k-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	kw-	
33	*hɣ- ɣam ³⁵ คิต	*ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	
34	*hɣw- ɣwa? ³⁵ หัน(หน้า)	*hɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	-	ɣw-	ɣw-	-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	ɣw-	
35	*ɣ- งวง	*ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	ɣ-	

ตารางที่ 17 การแปรของพยัญชนะต้นเดียวในภาษาไทยปัจจุบันตามตัวแปร 3 รุ่นอายุ

เลข ที่	OTD 1	OTD 2	MTD	นครปฐม						สุพรรณบุรี						ราชบุรี						เพชรบุรี					
				ดอนยายหอม			ดอนพุทรา			ดอนมะเกลือ			บางกุ้ง			แก้มอัน			ห้วยยางโทน			ยางหย่อง			ห้วยท่าช้าง		
				G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3
36	*ฎw- ฎwaa ⁵⁵ (เมื่อ)วาน	*ฎw-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	w-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	h-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	ฎw-	w-	ฎw-	ฎw-	ฎw-
	*ฎw- ฎwap ³³ จับ(ประจุ)	*ฎw-	ฎw-	ฎw-	ฎw	h-	ฎw	ฎ-	ฎ-	h-	h-	ฎw	ฎw	ฎw	ฎ-	ฎw	ฎw	ฎw	ฎw	h-	h-	ฎw	ฎw	ฎ-	h-	ฎw	ฎ-
37	*x- ไข่	*s-	s-	s-	ฎw	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	s-	kh-	s-	s-	s-
38	*y- เคย(จีน)	*kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-	kh-
39	*yw- khweɿ ³³ (ที)แรก	*khw-	khw-/ kh-	-	-	-	khw-	khw-	-	khw-	khw-	khw-	khw-	khw-	-	khw-	-	-	khw-	khw-	-	khw-	khw-	khw-	khw-	khw-	khw-
40	*ʔ- อก	*ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-	ʔ-
41	*h- หัก	*h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-	h-
	*h- หงาย	*h-	h-	h-	h-	ฎ-	h	ฎ-	ฎ-	h-	h-	ฎ-	ฎ-	ฎ-	ฎ-	h-	h-	ฎ-	ฎ-	h-	h-	h-	ฎ-	ฎ-	h-	h-	ฎ-

ตารางที่ 17 การแปรของพยัญชนะต้นเดียวในภาษาไทยปัจจุบันตามตัวแปร 3 รุ่นอายุ

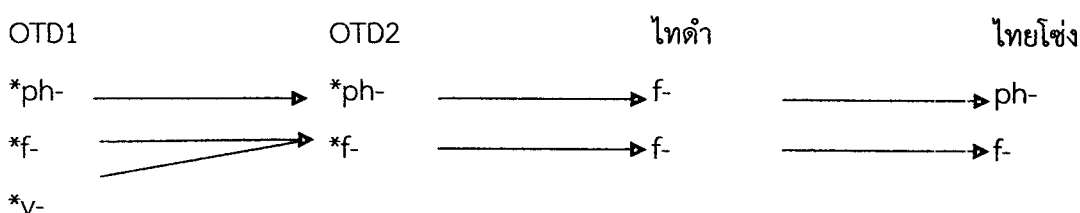
เลข ที่	OTD 1	OTD 2	MTD	นครปฐม						สุพรรณบุรี						ราชบุรี						เพชรบุรี					
				ดอนยายหอม			ดอนพุทรา			ดอนมะเกลือ			บางกุ้ง			แก้มอัน			ห้วยยางโทน			ยางหย่อง			ห้วยท่าช้าง		
				G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3
	*ห- หงอน	*ห-	ห-	ฏ-	ฏ-	ฏ-	ห-	ฏ-	ฏ-	ห-	ฏ-	ฏ-	ห-	ฏ-	ฏ-	ฏ-	ฏ-	ฏ-	ฏ-	ฏ-	ฏ-	ห-	ฏ-	ฏ-	ห-	ห-	ฏ-
42	*กิ- ราก (ไม้)	*ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-	ห-
	*กิ- ร้าง	*ห-	ห-	ห-	ล-	ล-	ห-	ล-	ล-	ห-	ห-	ล-	ห-	ห-	ล-	ห-	ห-	ล-	ห-	ห-	ล-	ห-	ล-	ห-	ห-	ห-	ล-

การแปรของพยัญชนะต้นเดี่ยวจะอธิบายตามกลุ่มพยัญชนะไทดำดั้งเดิม โดยปรับจากการจัดกลุ่มพยัญชนะภาษาไทดั้งเดิมของ Li (1977) พยัญชนะต้นที่เป็นพยัญชนะเพดานอ่อน-ริมฝีปาก (Proto-labio velars) ได้จัดให้อยู่ในกลุ่มพยัญชนะเดี่ยว ได้แก่ *khw- *kw- *gw- *hgw- *ɣw- *ɣw- พยัญชนะต้นเดี่ยวจำนวน 42 พยัญชนะจำแนกออกได้เป็น 5 กลุ่มตามฐานกรณ์ของการออกเสียง ดังต่อไปนี้

4.1.1.1 พยัญชนะริมฝีปากดั้งเดิม (Proto-labials)

พยัญชนะริมฝีปากดั้งเดิมมี 10 พยัญชนะดังนี้ *ph- *p- *ʔb- *b- *hm- *m- *f- *v- *hw- *w- พยัญชนะทั้ง 10 ตัวมีการเปลี่ยนแปลงในระยะที่ 2 (PTD2) ต่อมาเกิดการรวมตัวกันเป็นพยัญชนะของภาษาไทดำปัจจุบันและภาษาไทยโซ่ง 8 ถิ่นจำนวน 4 ชุด ดังนี้

พยัญชนะริมฝีปากดั้งเดิมชุดที่ 1

พยัญชนะไทดำดั้งเดิม *ph ยังคงเป็น *ph ในระยะที่ 2 และเปลี่ยนเป็น f- ในภาษาไทดำปัจจุบัน ในภาษาไทยโซ่ง ยังคงรักษา ph- ไว้ Theraphan L-Tongkum (2002a) ได้กล่าวว่าภาษาไทยโซ่งถิ่นเขาย้อยได้คงพยัญชนะ ph- ไว้เช่นกัน การรักษาพยัญชนะดั้งเดิมไว้นี้สามารถอธิบายตามทฤษฎีคลื่นได้ว่าภาษาถิ่นใดก็ตามที่พูดอยู่ห่างไกลจากแหล่งกำเนิดจะรักษาภาษาดั้งเดิมไว้ได้ ในขณะที่ภาษาถิ่นในแหล่งดั้งเดิมที่ผู้พูดจากมาจะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่า อย่างไรก็ดี หากพิจารณาถึงปัจจัยภายนอกภาษา (external factor) อาจได้ผลตรงกันข้าม นั่นคือ เมื่อ 200 ปีที่แล้วมา ผู้พูดภาษาไทยโซ่งได้อพยพมาจากบริเวณที่พูดภาษาไทดำในปัจจุบัน ในขณะนั้นอาจออกเสียงเป็น f- และเมื่อมาอาศัยอยู่ในประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยซึ่งใช้พยัญชนะ ph- จึงใช้เสียง ph- แทนเสียง f- ในปัจจุบัน

พยัญชนะไทดำดั้งเดิม *f ได้รวมตัวกับ *v ในภาษาไทดำดั้งเดิมระยะที่ 2 เป็น *f และคงเป็น f- ในภาษาไทดำและภาษาไทยโซ่ง

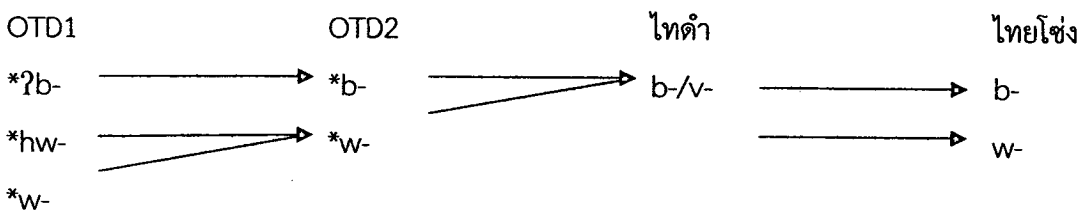
พยัญชนะชุดนี้ ไม่พบการแปรของพยัญชนะตามอายุและตามภูมิภาค ผู้บอกภาษาทุกรุ่นอายุและทุกท้องถิ่นใช้เหมือนกันหมด

พยางค์ริมฝีปากไทดำดั้งเดิมชุดที่ 2

พยางค์ไทดำดั้งเดิม *p- และ *b- ได้รวมตัวกันเป็น *p- ในภาษาไทดำดั้งเดิมระยะที่ 2 และคงเป็น p- ในภาษาไทดำปัจจุบันและภาษาไทยโซ่ง การสูญเสียความก้อง (devoicing) ของพยางค์เสียงหยุดก้อง (voiced stops) เป็นพยางค์เสียงหยุดไม่ก้องไม่พ่นลม (voiceless unaspirated stops) เป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทดำและไทยโซ่ง ตามที่ Chamberlain (1975) ได้จัดให้ภาษาไทดำอยู่ในกลุ่มสัทคือกลุ่มพยางค์ต้นเสียงไม่ก้องไม่พ่นลม พยางค์ชุดที่ 2 นี้ไม่พบการแปรของพยางค์ตามอายุและตามภูมิภาคเช่นกัน

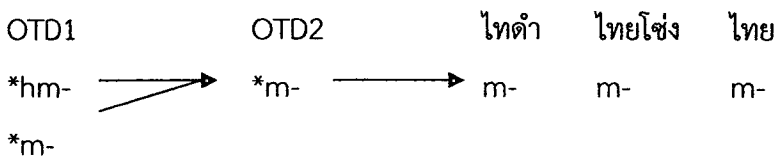
พยางค์ริมฝีปากดั้งเดิมชุดที่ 3

พยางค์กักไม่ก้องไทดำดั้งเดิม *ʔb- ได้เปลี่ยนเป็นพยางค์กักก้อง *b ในภาษาไทดำดั้งเดิมระยะที่ 2 เป็น b- หรือ v- (ขึ้นอยู่กับภูมิภาค) ในภาษาไทดำปัจจุบัน และเป็น b- ในภาษาไทยโซ่ง *hw- ได้รวมตัวกับ *w- เป็น *w ในภาษาไทดำดั้งเดิมระยะที่ 2 ต่อมา *b และ *w ได้รวมตัวกันเป็น b- หรือ v- ในภาษาไทดำปัจจุบัน ในขณะที่ *w ยังคงเป็น w- ในภาษาไทยโซ่ง ซึ่งเป็นข้อสังเกตอีกว่าภาษาไทยโซ่งได้คงพยางค์ w- ไว้ดังเช่นภาษาไทดำดั้งเดิม หรือมีการเปลี่ยนจาก b-/v- มาเป็น w- ด้วยอิทธิพลภาษาไทย Theraphan L-Tongkum (2002a) พบว่าภาษาไทยโซ่งถิ่นเขาย้อย พยางค์ *hw- ได้รวมตัวกับ *w- เป็น v- ดังเช่นภาษาไทดำปัจจุบัน เช่นในคำว่า [vaan²²] ‘หวาน’ [vaa⁵⁵] ‘วา’ ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงพยางค์จาก v- เป็น w- ด้วยอิทธิพลภาษาไทย

สำหรับพยางค์ชุดนี้ พบการแปรของพยางค์ b- ในคำบางคำเท่านั้น คือ คำว่า ‘เดือน’ ซึ่งผู้ออกภาษารุ่นสูงอายุและวัยกลางคนจะออกเสียงว่า [bwan²²] แต่รุ่นวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านบางหมื่น ตำบลบางกุ้ง จังหวัดสุพรรณบุรีเริ่มใช้ b- สลับกับพยางค์ภาษาไทย d- โดยกล่าวว่าออกเสียงได้ทั้งสองแบบ

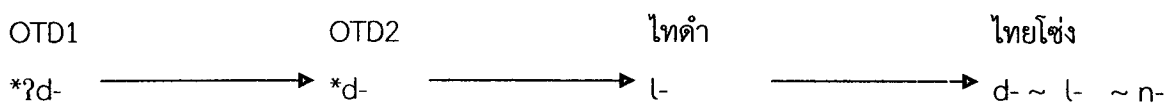
พยัญชนะริมฝีปากดั้งเดิมชุดที่ 4

พยัญชนะนาสิกไม่ก้องในไทดำดั้งเดิม *hm- และพยัญชนะนาสิกก้อง *m- ได้รวมตัวกันเป็น *m- ในภาษาไทดำดั้งเดิมระยะที่ 2 และยังคงเป็น m- ในภาษาไทดำปัจจุบันและภาษาไทยโซ่ง ซึ่งตรงกับภาษาไทย ดังนั้นจึงไม่พบการแปรตามอายุและภูมิภาค

4.1.1.2 พยัญชนะฟันดั้งเดิม (Proto-dentals)

พยัญชนะฟันดั้งเดิมมี 10 พยัญชนะดังนี้ *th- *ʔd- *t- *d- *hn- *n- *s- *z- *hl- *l- พยัญชนะไทดำดั้งเดิม *th ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในภาษาไทดำปัจจุบันและภาษาไทยโซ่ง รวมทั้งภาษาไทย ดังนั้นจึงไม่พบการแปรของพยัญชนะต้นนี้ ส่วนพยัญชนะต้นหยุดก้องนำด้วยการกักที่เส้นเสียง *ʔd- ได้กลายมาเป็นพยัญชนะหยุดเสียงก้อง *d ในภาษาไทดำดั้งเดิมระยะที่ 2 จากนั้นเปลี่ยนเป็น l- ในภาษาไทดำปัจจุบัน และเปลี่ยนเป็น d- ในภาษาไทยโซ่งซึ่งมีการแปรกับ l- ที่ออกเสียงโดยผู้บอกภาษารุ่นสูงอายุที่หมู่บ้านดอนมะเกลือ (อายุ 83 ปี) และหมู่บ้านบางกุ้ง (อายุ 92 ปี) จังหวัดสุพรรณบุรี และผู้บอกภาษาวัยกลางคนที่หมู่บ้านสะแกราย (อายุ 39 ปี) ยังใช้ d- สลับกับ l- นอกจากนี้พยัญชนะ d- ยังแปรกับ n- ในคำบางคำ สรุปการเปลี่ยนแปลงพยัญชนะฟันไทดำดั้งเดิม *ʔd- ดังนี้

ผู้บอกภาษาไทยโซ่งวัยสูงอายุกล่าวว่าภาษาไทยโซ่งดั้งเดิมไม่มีพยัญชนะ d- ในทำนองเดียวกัน Theraphan L-Tongkum (2002a) พบว่าภาษาไทดำถิ่นน้ำทา ประเทศลาว และภาษาไทยโซ่งถิ่นเขาย้อยใช้พยัญชนะสองพยัญชนะนี้สลับกันในคำบางคำ เช่น [dwo²²] ~ [lwo²²] ‘เดียว (ไก่)’ จึงสรุปได้ว่าการใช้พยัญชนะ d- เป็นอิทธิพลของภาษาไทย การแปรของพยัญชนะ d- ในภาษาไทยโซ่ง 8 ถิ่นขึ้นอยู่กับคำ (morphologically conditioned) เช่นตัวอย่างดังต่อไปนี้

คำว่า ‘(รู) ดั่ง’ หรือ ‘จมูก’ ผู้บอกภาษาไทยโซ่งทุกวัยและทุกภูมิภาคจะไม่ออกเสียงเป็น d- แต่จะเป็น l- ทั้งหมด ในขณะที่ภาษาไทยถิ่นน้ำทาและเขาย้อยใช้พยัญชนะทั้งสองเสียง เช่น [dag²²] ~ [lag²²] การที่ยังคงออกเสียง l- ไม่เปลี่ยนไปเป็นเสียงภาษาไทย d- อาจเป็นเพราะว่าไม่ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทย เนื่องจากภาษาไทยใช้คำว่า ‘จมูก’ ไม่ได้ใช้คำว่า ‘(รู) ดั่ง’

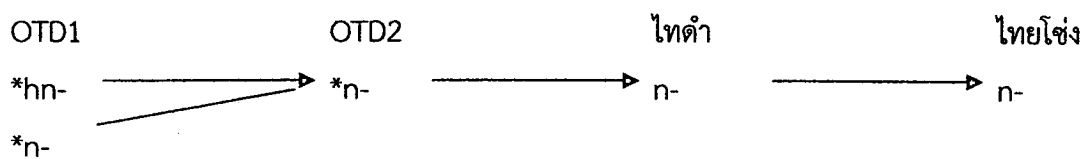
คำว่า ‘คม’ ผู้บอกภาษาวัยสูงอายุส่วนใหญ่จะใช้ n- ในขณะที่วัยรุ่นหนุ่มสาวจะออกเสียง d- ที่หมู่บ้านดอนมะเกลือ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้บอกภาษาทุกรุ่นอายุออกเสียง n- ส่วนที่หมู่บ้านบางหมัน จังหวัดสุพรรณบุรี เฉพาะผู้บอกภาษาวัยสูงอายุออกเสียง n- ที่จังหวัดเพชรบุรี ถิ่นเขาย้อย Theraphan L-Tongkum (2002a) พบว่าออกเสียง d- ในงานวิจัยนี้พบว่าในภาษาไทยสองถิ่นที่จังหวัดเพชรบุรีมีใช้ทั้ง d- และ n-

สำหรับพยัญชนะต้นดั้งเดิมอีก 8 พยัญชนะมีการเปลี่ยนแปลงเป็นคู่ แต่ละคู่จะมีฐานกรณ์และลักษณะการออกเสียง (manner of articulation) เหมือนกัน ต่างกันที่การสั่นของเส้นเสียง (voicing) การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นสองทางคือพยัญชนะต้นก้องเปลี่ยนเป็นพยัญชนะไม่ก้อง ผลที่เกิดขึ้นคือทำให้ไปรวมตัวกับคู่พยัญชนะที่ไม่ก้อง ในทางกลับกันพยัญชนะต้นที่ไม่ก้องเปลี่ยนเป็นพยัญชนะที่ก้อง ทำให้ไปรวมตัวกับคู่พยัญชนะก้อง ดังนี้

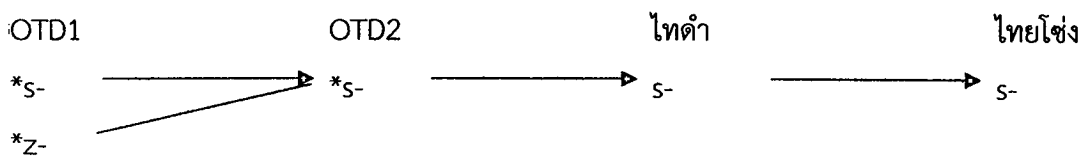
พยัญชนะต้นพินดั้งเดิมคู่ที่ 1

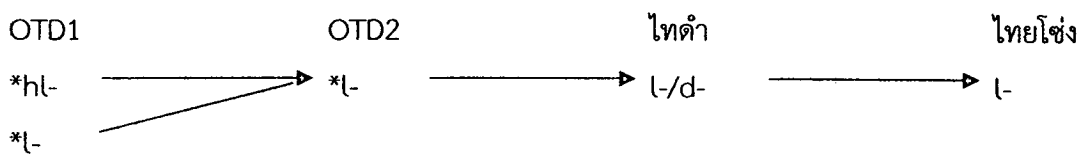
พยัญชนะต้นพินดั้งเดิมคู่ที่ 2

พยัญชนะต้นพินดั้งเดิมคู่ที่ 3

พยัญชนะต้นพินดั้งเดิมคู่ที่ 4

ในทำนองเดียวกับพยัญชนะกลุ่มที่ 1 พยัญชนะไทดำดั้งเดิม *t- และ *d- ได้รวมเสียงกันเป็น t- ในภาษาไทยปัจจุบันและภาษาไทยโซ่ง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทยดำและไทยโซ่ง ในขณะที่ไม่พบการแปรของพยัญชนะ p- ส่วนพยัญชนะ t- มีการแปร คือ ผู้บอกภาษารุ่นวัยรุ่นหนุ่มสาวที่จังหวัดราชบุรีและเพชรบุรี

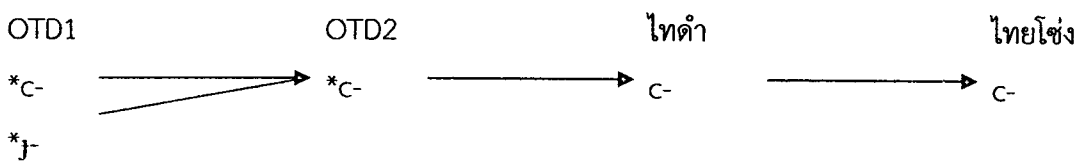
เริ่มออกเสียงพยัญชนะ th- ที่มีในระบบเสียงภาษาไทย แทนที่จะเป็น t- เช่น ในคำว่า [tʰiəŋ⁵⁵] ‘เทียน’ จะออกเสียงว่า [tʰiəŋ⁵⁵] ส่วนพยัญชนะ n- และ s- ในภาษาไทยก็มีการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้เหมือนกัน จึงไม่พบการแปรในทุกฐานะอายุและภูมิภาค

สำหรับพยัญชนะต้น l- ซึ่งมีพยัญชนะต้นดั้งเดิมเป็น *l หรือ *hl ในภาษาไทยดำจะมีการแปรระหว่าง l- ~ d- ตามภูมิภาค เช่นคำว่า ‘เหล็ก’ ภาษาไทดำถิ่นเมืองลาใช้ [dek³⁴] แต่ถิ่นเมืองน้ำทาและเขาย้อยใช้ [lek³⁵] ในภาษาไทยซึ่งทุกถิ่นไม่พบการแปรของพยัญชนะต้น l- เป็นที่น่าสังเกตว่าคำว่า ‘เด็ก’ ซึ่งพยัญชนะต้นดั้งเดิมเป็น *ʔd- ผู้บอกภาษาวัยสูงอายุที่จังหวัดสุพรรณบุรีทั้งสองถิ่นและผู้บอกภาษาวัยกลางคนที่หมู่บ้านสะแกราย จังหวัดนครปฐมออกเสียงเป็น [dek³⁵] สลับกับ [lek³⁵]

4.1.1.3 พยัญชนะเพดานแข็งดั้งเดิม (Proto-palatals)

พยัญชนะเพดานแข็งดั้งเดิมมี 6 พยัญชนะคือ *c *j- *ɰ- *ɲ- *ʔj- *j- ในทำนองเดียวกับพยัญชนะฟันไทดำดั้งเดิม พยัญชนะเพดานแข็งดั้งเดิมมีการเปลี่ยนแปลงเป็นคู่ แต่ละคู่จะมีฐานกรณ์และลักษณะการออกเสียงเหมือนกัน ต่างกันที่การสั่นของเส้นเสียงดังนี้

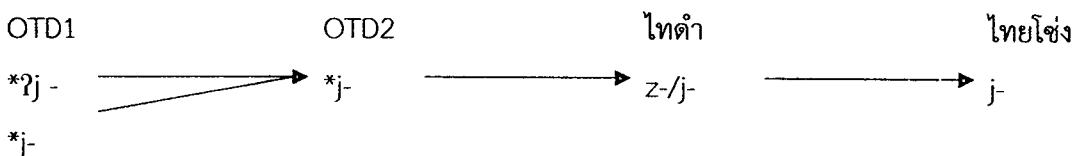
พยัญชนะต้นเพดานแข็งดั้งเดิมคู่ที่ 1

พยัญชนะต้นเพดานแข็งดั้งเดิมคู่ที่ 2

พยัญชนะต้นเพดานแข็งดั้งเดิมคู่ที่ 3

พยัญชนะต้นเพดานแข็งดั้งเดิมคู่ที่ 1 คือ *c *j- รวมเสียงกันเป็นพยัญชนะเดียวกันคือ c- ในภาษาไทยดำปัจจุบันและภาษาไทยซึ่ง วิวัฒนาการของพยัญชนะคู่นี้มีความเหมือนและแตกต่างจากภาษาไทยทำให้เกิดการแปรตามอายุ ดังนี้

- (1) พยัญชนะ *c- ที่ยังคงเป็นพยัญชนะ c- เหมือนกันในภาษาไทดำปัจจุบัน ภาษาไทยโซ่ง และ ภาษาไทย จะไม่มีการแปร เช่น *cauA > *cauA1 > cau²² ‘ใจ’
- (2) พยัญชนะ *j- ที่เปลี่ยนเป็นพยัญชนะ c- ในภาษาไทดำปัจจุบันและภาษาไทยโซ่งจะปรากฏกับ พยัญชนะ ch- ในภาษาไทย เช่น
- ภาษาไทดำและไทยโซ่ง jaanC > caanC2 > caan⁴¹ ‘ช้าง’
- ภาษาไทย jaanC > caanC2 > chaan⁵⁵
- พยัญชนะ c- นี้จะพบการแปรเพียงที่เดียวคือที่หมู่บ้านวังปลา จังหวัดราชบุรี ผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาว ใช้เสียง ch- ในคำว่า ‘ช้าง’ ตามภาษาไทย
- (3) พยัญชนะ *j- ที่ Li (1977) ได้สืบสร้างภาษาไทดั้งเดิมเป็น *gl/r จะเปลี่ยนเป็น c- ในภาษาไทดำ และภาษาไทยโซ่ง และเปลี่ยนเป็น kh/r- ในภาษาไทย เช่น

ตัวอย่างที่ 1

	Proto-Tai	OTD 1	OTD2	
ไทดำ-ไทยโซ่ง	*glaanA >	*jaanA >	*caanA2 >	caan ⁵⁵ ‘คลาน’
ไทย	*glaanA >			khlaan ³³

ตัวอย่างที่ 2

	Proto-Tai	OTD 1	OTD2	
ไทดำ-ไทยโซ่ง	*graanA >	*jaanA >	*caanA2 >	caan ⁵⁵ ‘คราง’
ไทย	*graanA >			khraan ³³

สำหรับพยัญชนะนี้ ผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวในทุกจังหวัดยกเว้นนครปฐมออกเสียงพยัญชนะไทย คือ kh- เป็นที่น่าสังเกตว่าพยัญชนะต้นที่ควบกล้ำกับ /r ได้ถูกตัดทิ้งไปเนื่องด้วยมีการปรับให้เข้ากับระบบเสียงภาษาไทยโซ่งที่ไม่มีพยัญชนะควบกล้ำ ส่วนผู้บอกภาษาในจังหวัดนครปฐมเกือบทุกคนออกเสียงพยัญชนะไทยโซ่งคือ c- ยกเว้นวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านสะแกรายออกเสียงพยัญชนะ k- ไม่ใช่ kh- ทั้งนี้เพราะนำการปฏิบัติเสียงระหว่างไทยโซ่งและภาษาไทยมาใช้ นั่นคือ พยัญชนะ *g- มีการเปลี่ยนแปลงเป็น k- ในภาษาไทดำและไทยโซ่ง และเป็น kh- ในภาษาไทย จึงเกิดกระบวนการแก้ไขเกินเหตุ (hypercorrection) เปลี่ยน kh- ที่ยืมจากภาษาไทย เป็น k- และตัดพยัญชนะควบกล้ำออกตามระบบเสียงของภาษาไทยโซ่ง ส่วนวรรณยุกต์ยังคงเป็นวรรณยุกต์ของไทยโซ่งเช่นเดิม สรุปวิวัฒนาการได้ดังนี้

ไทยโซ่งวัยหนุ่มสาว *graaŋA > khraaŋ⁵⁵ > kraaŋ⁵⁵ > kaan⁵⁵ ‘คราง’
หมู่บ้านสะแกราย

นอกจากนี้ ยังพบว่าในคำบางคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะ c- และไม่ค่อยได้ใช้หรือไม่ได้พบเห็นในชีวิตปัจจุบัน เช่น ‘คราม’ ผู้บอกภาษาวัยสูงอายุทุกถิ่นยกเว้นหมู่บ้านหัวถนน จังหวัดนครปฐม และวัยกลางคนบางถิ่นจะตอบได้ว่า caam⁵⁵ แต่ผู้บอกภาษาวัยกลางคนที่หมู่บ้านหัวถนน นครปฐม หมู่บ้านบางกุ้ง สุพรรณบุรี หมู่บ้านวังปลา ราชบุรี หมู่บ้านท่าโล้ เพชรบุรี และวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านหัวถนน นครปฐม ที่จังหวัดสุพรรณบุรี ราชบุรี และเพชรบุรีออกเสียงคำภาษาไทยที่ตัดพยัญชนะควบกล้ำออก คือ khaam⁵⁵ ส่วนวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านสะแกราย จังหวัดนครปฐมออกเสียงว่า kaam⁵⁵ ซึ่งมีการปรับดังเช่นคำว่า kaan⁵⁵ ‘คราง’

พยัญชนะต้นเพดานแข็งไทดำดั้งเดิมคู่ที่ 2 คือ *hɲ- *ɲ- ได้มีการรวมเสียงกันเป็น ɲ- ในภาษาไทยโซ่ง และเป็น j- ในภาษาไทย ผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ยังคงรักษาพยัญชนะ ɲ- ไว้ แต่ก็เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงในผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาว กล่าวคือที่บ้านท่าโล้ เพชรบุรี ผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวออกเสียงพยัญชนะ ɲ- สลับกับ j- และในคำบางคำเช่น ‘หญ้า’ ผู้บอกภาษาวัยนี้ที่สุพรรณบุรีออกเสียง j-

ในคำบางคำเช่น ‘(ได้)ยีน’ พยัญชนะดั้งเดิม *ɲ- จะเปลี่ยนเป็น ɲ- ในภาษาไทยดำ (Fippinger and Fippinger 1974) และภาษาไทยโซ่งเฉพาะผู้บอกภาษาวัยสูงอายุที่สุพรรณบุรี หมู่บ้านสะแกราย นครปฐม หมู่บ้านท่าโล้ เพชรบุรี และผู้บอกภาษาทั้ง 3 วัยที่หมู่บ้านบ่อรวก เพชรบุรีออกเสียง ɲ-

พยัญชนะต้นเพดานแข็งไทดำดั้งเดิมคู่ที่ 3 คือ *ʔj- *j- รวมตัวกันเป็น j- ในภาษาไทยดำปัจจุบัน และภาษาไทยโซ่ง เนื่องจากการรวมตัวนี้ปรากฏในภาษาไทยเช่นกันจึงไม่มีการแปรตามอายุและภูมิภาค ในภาษาไทยดำ j- จะแปรตามภูมิภาคกับ z- เช่น คำว่า ‘อยู่’ ไทดำถิ่นเมืองลาจะเป็น zu³⁴ เมืองน้ำทาจะเป็น ju³⁵ เป็นที่น่าสังเกตว่าในรายการคลังศัพท์ของ Theraphan L-Tongkum (2002a) พบการเปลี่ยนแปลงจาก *j- มาเป็น h- ในภาษาไทยดำถิ่นเมืองน้ำทา ในคำว่า ‘ท่า’ คือ het³³ ด้วยอิทธิพลภาษาลาว ในขณะที่ไทดำถิ่นอื่นใช้ zet³³

ในภาษาไทย นอกจากพยัญชนะ *ʔj- *j- จะรวมตัวกันแล้ว ยังรวมเข้ากับ *hɲ- และ *ɲ- เป็น j- ตามที่ได้กล่าวข้างต้นอีกด้วย

4.1.1.4 พยัญชนะเพดานอ่อนไทดำดั้งเดิม (Proto-velars)

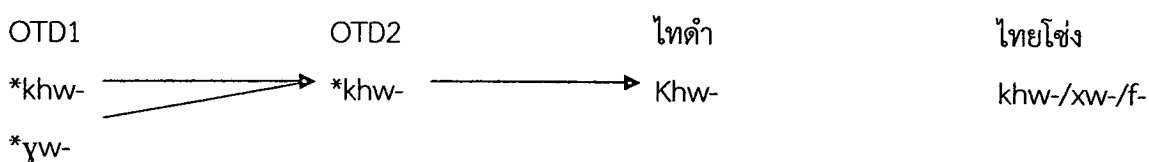
พยัญชนะเพดานอ่อนไทดำดั้งเดิมมี 13 พยัญชนะคือ *kh- *ɣ- *khw- *ɣw- *k- *g- *kw- *gw- *hɲ- *ɲ- *hɲw- *ɲw- *x- ในทำนองเดียวกับพยัญชนะฟันและพยัญชนะเพดานแข็ง พยัญชนะเพดานอ่อนมีการเปลี่ยนแปลงเป็นคู่ (ยกเว้น *x) แต่ละคู่จะมีฐานกรณ์และลักษณะการออกเสียงเหมือนกัน ต่างกันที่การสั่นของเส้นเสียงดังนี้

พยัญชนะต้นพาดานอ่อนดั้งเดิมคู่ที่ 1

พยัญชนะคู่ที่ 1 *kh- *ɣ- ได้มีการรวมเสียงกันเป็น kh- ในภาษาไทดำปัจจุบันและในภาษาไทยโซ่ง ยกเว้นผู้บอกภาษาวัย 92 ปีที่หมู่บ้านบางกุ้ง สุพรรณบุรี ออกเสียงเป็น x- ซึ่งตรงกับเสียงที่ Fippinger and Fippinger (1974) ค้นพบ พยัญชนะ x- ได้เปลี่ยนมาจากพยัญชนะดั้งเดิม *kh- เช่นในคำว่า xon²² ‘ชน’ ส่วนพยัญชนะ kh- ที่เปลี่ยนมาจาก *ɣ- ปรากฏในคำที่จำกัด Theraphan L-Tongkum (2002a) พบเพียง 5 คำซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกคำที่ร่วมเชื้อสายกับภาษาไทยได้ 1 คำสำหรับถามผู้บอกภาษาคือ *ɣwəj A > *khwəj A2 > *khwəj⁵⁵ ‘เคย (จีน)’ ซึ่งไม่พบการแปรตามอายุและภูมิภาค ยกเว้นผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านสะแกราย นครปฐมได้ปรับพยัญชนะ kh- ที่มาจาก *ɣ ตาม kh- ที่มาจาก *ɣ- นั่นคือปรับเป็น k- โดยบอกว่าออกเสียงทั้ง kh- และ k- ทั้งนี้เพราะ kh- ที่มาจาก *ɣ และ kh- ที่มาจาก *ɣ- ต่างปรากฏกับพยัญชนะ kh- ในภาษาไทยเหมือนกัน

พยัญชนะต้นพาดานอ่อนดั้งเดิมคู่ที่ 2

พยัญชนะคู่ที่ 2 *khw- *ɣw- ได้มีการรวมเสียง khw- ในภาษาไทดำและภาษาไทยโซ่ง ในภาษาไทยโซ่งพบการแปรเป็น xw- ในผู้บอกภาษาวัย 92 ดังเช่นเสียง x- ข้างต้น และพบการแปรเป็นเสียง f- ในผู้บอกภาษาทุกวัยที่ตำบลยางหย่องเพชรบุรี โดยที่ผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวใช้ f- สลับกับ kh- ส่วนผู้บอกภาษาที่ตำบลห้วยท่าช้าง เพชรบุรียังคงใช้ khw- เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้บอกภาษาที่ตำบลยางหย่องได้มีการเปลี่ยน kh- เป็น f- ตามธรรมชาติของภาษาดังเช่นภาษาไทยถิ่นใต้ หรือได้ยืมพยัญชนะ f- มาจากภาษาไทย เนื่องจากภาษาไทยก็มีการแปรระหว่าง khw- และ f- ดังเช่นในคำว่า khwaaj³³ ‘ควาย’ บางคนออกเสียงเป็น faaj³³ ‘ฟาย’ เป็นต้น

ส่วน khw- ที่เปลี่ยนมาจาก *ɣw- พบในคำน้อยมาก Theraphan L-Tongkum (2002a) พบเพียงคำเดียวและแปรตามภูมิภาคกับพยัญชนะ kh- ดังนี้ *ɣweek D > *khweek D2 > khweɿ³³ (ไทยโซ่งถิ่นเขาย้อยละไทดำทุกถิ่นยกเว้นไทดำเมือง Than และ La) > kheɿ⁴⁴ (ไทดำเมือง Than และ La) ‘เงา แรกเริ่มเดิมที ที่แรก’ ผู้บอกภาษาวัยสูงอายุทุกคนในทุกที่ยกเว้นที่หมู่บ้านสะแกราย นครปฐม ยังคงใช้คำนี้อยู่ ส่วนวัยกลางคนใช้คำนี้น้อยลง กล่าวคือผู้บอกภาษาวัยกลางคนที่หมู่บ้านสะแกราย นครปฐมและหมู่บ้านวังปลา

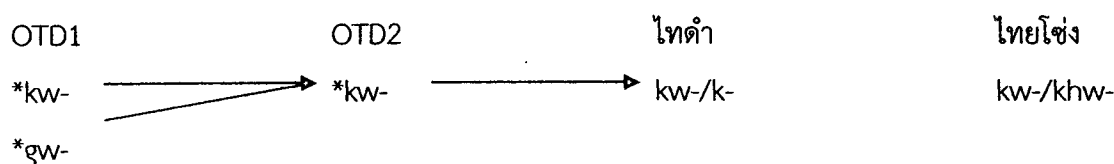
ราชบุรี ไม่รู้จักคำนี้ ส่วนวัยหนุ่มสาวส่วนใหญ่ไม่รู้จักคำนี้เช่นกัน บอกว่าเคยได้ยินแต่คนเฒ่าคนแก่ใช้กัน เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้บอกภาษาทุกวัยที่จังหวัดเพชรบุรียังคงใช้คำนี้อยู่

พยัญชนะต้นเพดานอ่อนดั้งเดิมคู่ที่ 3

พยัญชนะคู่ที่ 3 *k- *g- ได้รวมเสียงกันเป็น k- ในภาษาไทดำปัจจุบันและภาษาไทยโซ่ง ดังเช่น พยัญชนะริมฝีปากและฟัน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทดำและไทยโซ่ง โดย k- ที่เปลี่ยนมาจาก *g- จะปรากฏในคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรต่ำในภาษาไทยเช่น khon³³ ‘คน’ เป็นต้น พยัญชนะนี้ไม่พบการแปรตามอายุ และภูมิภาคดังเช่นพยัญชนะ p-

พยัญชนะต้นเพดานอ่อนดั้งเดิมคู่ที่ 4

พยัญชนะคู่ที่ 4 *kw- *gw- ได้รวมเสียงกันเป็น kw-/k- ในภาษาไทดำปัจจุบันและ kw-/khw- ในภาษาไทยโซ่ง ในภาษาไทดำได้มีการแปรตามภูมิภาคระหว่าง kw- และ k- เช่น

*kwin B > *kwin B1 > kwin²⁵ (เมืองลา) ~ kin³⁵ (เมืองน้ำทา) ‘ข้าว’

*gwe A > *kwe A2 > kwe⁵⁵ (เมืองลา) ~ ke⁵⁵ (เมืองน้ำทา) ‘(ขา)เป้’

ในภาษาไทยโซ่งไม่พบการแปรตามอายุและภูมิภาคของพยัญชนะนี้ ยกเว้นผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านท่าไต้ เพชรบุรีบอกว่าบางทีก็ใช้ khw- ตามภาษาไทย เช่น

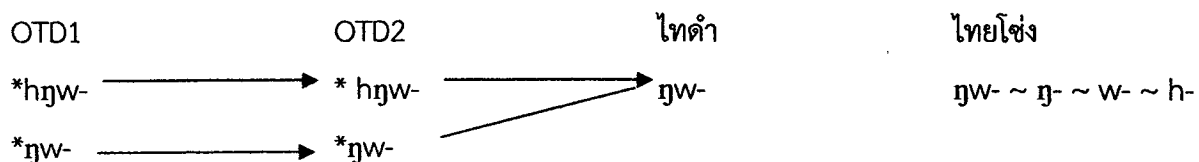
*gwaaj A > *kwaaj A2 > kwaaj⁵⁵ ~ khwaaj⁵⁵ ‘ควาย’

พยัญชนะต้นเพดานอ่อนไทดำดั้งเดิมคู่ที่ 5

พยัญชนะคู่ที่ 5 *hŋ- *ŋ- ได้รวมตัวกันเป็น ŋ- ในภาษาไทยดำปัจจุบันและภาษาไทยโซ่ง คำที่ขึ้นต้นด้วย ŋ- ที่เปลี่ยนแปลงมาจาก *hŋ- มีจำนวนจำกัด Theraphan L-Tongkum (2002a) พบเพียง 4 คำ และมีคำเดียวที่พบในภาษาไทยโซ่งถิ่นเขาย้อย คือ *hŋam B > *ŋam B1 > ŋam³⁵ ‘คิด’ ดังนั้นในงานวิจัยจึงใช้คำนี้ในการถามผู้บอกภาษาทั้ง 3 วัยและพบว่าผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ใช้ ŋam³⁵ ยกเว้นผู้บอกภาษาวัยกลางคนที่หมู่บ้านสะแกราย นครปฐม และผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านหัวเขาจีน ราชบุรีที่ไม่รู้จักคำนี้และให้คำภาษาไทยแทน ส่วนพยัญชนะ ŋ- ไม่พบการแปรตามอายุและภูมิภาค

พยัญชนะต้นเพดานอ่อนไทดำดั้งเดิมคู่ที่ 6

พยัญชนะคู่ที่ 6 *hŋw- *ŋw- ได้รวมเสียงกันเป็น ŋw- ในภาษาไทยดำปัจจุบันและภาษาไทยโซ่ง พยัญชนะ ŋw- ที่เปลี่ยนแปลงมาจาก *hŋw- ที่ Theraphan L-Tongkum (2002a) พบเพียงคำเดียวคือ *hŋwaak D > *hŋwak D1 > ŋwa?³⁵ ‘เงย’ (ผู้บอกภาษาไทยโซ่งบอกความหมายว่า ‘หัน (หน้า)’) เมื่อเก็บข้อมูลคำนี้ ผู้บอกภาษาวัยสูงอายุและวัยกลางคนในทุกจังหวัดใช้คำนี้แต่มักจะนึกไม่ออกในตอนแรกเพราะไม่ค่อยได้ใช้ แต่สุดท้ายก็ตอบว่าใช้บ้างในบางครั้ง ส่วนวัยหนุ่มสาวที่นครปฐม สุพรรณบุรีและเพชรบุรีบอกว่ารู้จักคำนี้ เคยได้ยินคนเฒ่าคนแก่ใช้ และใช้บ้างในบางครั้ง ส่วนผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวที่ราชบุรีตอบว่าไม่รู้จักคำนี้

สำหรับพยัญชนะ ŋw- ที่เปลี่ยนแปลงมาจาก *ŋw- มีจำนวนจำกัดเช่นกัน Theraphan L-Tongkum (2002a) พบเพียง 3 คำซึ่งในงานวิจัยนี้ได้คัดเลือกคำร่วมเชื้อสายกับภาษาไทย 2 คำไปถามผู้บอกภาษา และพบว่าคำ 2 คำนี้มีการแปรอันเนื่องมาจากอิทธิพลของภาษาไทย ได้แก่

*ŋwa A > *ŋwa A2 > ŋwaa⁵⁵ ‘(เมื่อ)วาน’

*ŋwap D > *ŋwap D2 > ŋwap³³ ‘จับ หับ ปิด (ประตู)’

สำหรับคำแรก ผู้บอกภาษาวัยกลางคนที่หมู่บ้านหัวถนน นครปฐม และวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านท่าโล่ เพชรบุรีออกเสียงพยัญชนะ w- ดังเช่นภาษาไทย เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านบางหมัน สุพรรณบุรี ใช้คำไทยแต่มีการปรับให้เข้ากับระบบเสียงของไทยโซ่ง เป็น ma³³ hwn⁵⁵ ‘มะริน’ เนื่องจากพยัญชนะ r- ในภาษาไทยปักษ์ภาคกับพยัญชนะ h- ในภาษาไทยโซ่งที่เปลี่ยนมาจากพยัญชนะไทดำดั้งเดิม *h-

ส่วนคำที่สอง ผู้บอกภาษาวัยสูงอายุส่วนใหญ่ออกเสียงพยัญชนะ ŋw- ยกเว้นที่หมู่บ้านดอนมะเกลือ สุพรรณบุรี และหมู่บ้านบ่อรวก เพชรบุรีออกเสียง h- การนำพยัญชนะ h- มาใช้นี้อาจใช้ตามคำว่า *hap D > *hap D1 > hap³⁵ ซึ่งมีความหมายคล้ายกันคือ ‘ปิด หุบ’ ส่วนผู้บอกภาษาวัยกลางคนเริ่มออกเสียงพยัญชนะ ŋw- น้อยลง และมีการออกเสียงพยัญชนะ h- และ ŋ- ผู้บอกภาษาวัยกลางคนที่หมู่บ้านท่าโล่และบ่อรวก

เพชรบุรีบอกว่าใช้ทั้งพยัญชนะ ɲw- และ h- ซึ่งทำให้เห็นว่าในวัยกลางคนนี้การใช้พยัญชนะ ɲw- กำลังถูกแทนที่ด้วย h- ในทางตรงข้ามกับผู้บอกภาษาวัยสูงอายุ ผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวส่วนใหญ่ใช้พยัญชนะ h- และ ɲ- และส่วนน้อยคือที่หมู่บ้านดอนมะเกลือ สุพรรณบุรี และหมู่บ้านวังปลา ราชบุรี ยังคงใช้ ɲw- เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้บอกภาษาทุกวัยที่หมู่บ้านวังปลา ราชบุรียังคงใช้ ɲw- อยู่

สำหรับพยัญชนะ *x- ได้รวมเสียงกับพยัญชนะพื้น *s- และ *z- เป็น s- ในภาษาไทยคำปัจจุบันและภาษาไทยโซ่ง และปฏิภาคกับเสียง kh- ในภาษาไทย เช่นในคำว่า *xaj B > *saj B1 > saj²⁵ ‘ไซ’ เป็นต้น พยัญชนะนี้ส่วนใหญ่ไม่พบการแปรตามอายุและภูมิภาคยกเว้นผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านท่าไผ่ เพชรบุรี ออกเสียง kh- ของภาษาไทย

4.1.1.5 พยัญชนะเส้นเสียงดั้งเดิม (Proto-glottals)

พยัญชนะเส้นเสียงไทดำดั้งเดิมมี 3 เสียงดังนี้ *ʔ- *h- *ɦ- พยัญชนะ *ʔ- และ *h- ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ในภาษาไทยคำ ภาษาไทยโซ่ง และภาษาไทย จึงไม่พบการแปรตามอายุและภูมิภาค อย่างไรก็ดี พยัญชนะไทดำดั้งเดิม *h- ที่ Li (1977) ได้สืบสร้างภาษาไทดำดั้งเดิมเป็น *ɦ- จะพบการแปรตามภาษาไทย เช่นคำดังต่อไปนี้

Proto-Tai	OTD1	OTD2	MTD	
*ɦŋ	*haaj A >	*haaj A1 >	haaj ²²	‘หงาย’
*ɦŋ	*hɔn A >	*hɔn A1 >	hɔn ²²	‘หงอน’

สำหรับคำแรกผู้บอกภาษาวัยสูงอายุส่วนใหญ่ออกเสียงพยัญชนะ h- ยกเว้นที่หมู่บ้านบางกุ้ง สุพรรณบุรี และหมู่บ้านหัวเขาจีน ราชบุรีออกเสียงพยัญชนะที่ยืมมาจากภาษาไทยคือ ɲ- โดยที่ผู้บอกภาษาที่หมู่บ้านบางกุ้งบอกว่าบรรพบุรุษแต่ก่อนใช้ “หาย (มือ)” แต่รุ่นต่อมาใช้ “หงาย (มือ)” กัน พร้อมกับให้เหตุผลว่า “คนนี้หงายคนนั้นหงายก็หงายตามกันนะสิ” ส่วนผู้บอกภาษาวัยกลางคนเริ่มออกเสียง h- ลดลง และ ɲ- เพิ่มขึ้นในทุกที่ ยกเว้นที่ราชบุรีซึ่งยังคงออกเสียง h- ทุกคน สำหรับผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวทุกคนยกเว้นที่หมู่บ้านหัวเขาจีน ราชบุรีออกเสียง ɲ- สรุปได้ว่าที่จังหวัดราชบุรีผู้บอกภาษาที่ออกเสียง h- มีจำนวนมากที่สุด

ส่วนคำที่สองผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ออกเสียงพยัญชนะไทย ɲ- ยกเว้นผู้บอกภาษาวัยสูงอายุที่หมู่บ้านหัวถนน นครปฐม ที่สุพรรณบุรีและเพชรบุรี รวมทั้งวัยกลางคนที่บ้านบ่อรวก เพชรบุรี ออกเสียงพยัญชนะ h-

พยัญชนะต้นเดี่ยวสุดท้ายคือ *ɦ- ซึ่งเปลี่ยนเป็น h- ในภาษาไทยคำปัจจุบันและภาษาไทยโซ่ง และปฏิภาคกับพยัญชนะ r- ในภาษาไทย เช่นคำว่า *ɦaak > *hak D2 > haʔ³³ ‘ราก’ พยัญชนะนี้ส่วนใหญ่ไม่พบการแปร ยกเว้นคำบางคำเท่านั้น เช่น คำว่า *ɦiŋ C > *huŋ C2 > huŋ⁴¹ ‘รู้’ จะมีการแปรระหว่าง h- และ l- โดยผู้บอกภาษาวัยสูงอายุและวัยกลางคนส่วนใหญ่ยังคงออกเสียง h- ในขณะที่วัยหนุ่มสาวส่วนใหญ่จะออกเสียง l- ซึ่งน่าจะเป็นอิทธิพลของภาษาไทย เนื่องจากคนทั่วไปออกเสียงคำนี้เป็น [ruŋ⁵⁵] หรือ [luŋ⁵⁵]

4.1.2 พยัญชนะต้นควบกล้ำและพยัญชนะท้าย

พยัญชนะต้นควบกล้ำไทดำดั้งเดิมประกอบด้วยพยัญชนะต้นเดี่ยว *p- *b- *m *ʔd- k- ควบกล้ำกับพยัญชนะ l- หรือ r- มีทั้งหมด 7 เสียง ได้แก่ *pl- *bl- *br- *ml *ʔdl- *kl- *kr- พยัญชนะดั้งเดิมเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นพยัญชนะเดี่ยว โดยตัดพยัญชนะเสียงที่สอง l- หรือ r- ออก ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทดำและไทยโซ่งปัจจุบันที่ไม่มีพยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะทั้ง 7 มีการแปรดังในตารางที่ 18

พยัญชนะควบกล้ำดั้งเดิม *pl- *bl- *br- ที่รวมเสียงกันเป็น p- ในภาษาไทดำและไทยโซ่งปัจจุบัน ไม่มีการแปรตามอายุและภูมิภาค และพยัญชนะควบกล้ำดั้งเดิม *kl- *kr- ที่รวมตัวกันเป็น k- ในภาษาไทดำและไทยโซ่งปัจจุบันก็ไม่พบการแปรเช่นกัน

พยัญชนะควบกล้ำดั้งเดิม *ml เปลี่ยนเป็น m- ในภาษาไทดำปัจจุบัน และเป็น m- หรือ l- ในภาษาไทยโซ่ง เฉพาะผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านสะแกราย นครปฐม ที่หมู่บ้านวังปลา หมู่บ้านหัวเขาจันราชบุรีออกเสียงพยัญชนะ l- ที่ยืมมาจากภาษาไทย ผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านสะแกรายบอกว่าออกเสียงทั้ง m- และ l-

พยัญชนะควบกล้ำดั้งเดิม *ʔdl- ในคำว่า ‘(ไส้)เดือน’ เปลี่ยนเป็น l- ในภาษาไทดำปัจจุบัน และเป็น l- /b-/d- ในภาษาไทยโซ่งปัจจุบัน ผู้บอกภาษาวัยสูงอายุที่หมู่บ้านบางกุ้ง สุพรรณบุรีออกเสียงพยัญชนะ l- เหมือนไทดำปัจจุบัน ในขณะที่ผู้บอกภาษา 6 คน (วัยกลางคนและวัยหนุ่มสาว หมู่บ้านสะแกราย วัยสูงอายุ และวัยหนุ่มสาว หมู่บ้านหัวถนน นครปฐม วัยหนุ่มสาวหมู่บ้านดอนมะเกลือ สุพรรณบุรี และวัยสูงอายุ หมู่บ้านวังปลา ราชบุรี) ออกเสียงพยัญชนะ b- เหมือนกับคำว่า *ʔbwəŋ A > *bwəŋ A1 > bwəŋ²² ‘เดือน’ ส่วนผู้บอกภาษาอีก 17 คนที่เหลือออกเสียงพยัญชนะ d- เหมือนในภาษาไทย

ตารางที่ 18 การแปรของพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยปัจจุบัน

เลข ที่	Proto- Tai	OTD	MTD	นครปฐม						สุพรรณบุรี						ราชบุรี						เพชรบุรี					
				สระกราย			หัวถนน			ดอนมะเกลือ			บางกุ้ง			วังปลา			เขาหัวจัน			ท่าไต้			บ่อรวก		
				G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3
1	*pl- ปลา	*p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-
2	*bl/r พลุ มะพร้าว	*p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-	p-
3	*ml ลีม (ตา)	*m-	m-	m-	m-	m- /l-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	m-	l-	m-	m-	l-	m-	m-	m-	m-	m-	m-
4	*ɰdl- (ไล่) เดือน	*d-	d-	d-	b-	b-	b-	d-	b-	d-	d-	b-	l-	d-	d-	b-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-	d-
5	*kl/r กลอง กรน	*k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-	k-

พยัญชนะท้ายของภาษาไทยดำและไทยโซ่งมี 7 เสียงคือ /-p -t -k -ʔ -m -n -ŋ / ซึ่งส่วนใหญ่ไม่พบการแปรตามอายุและภูมิภาค ยกเว้นพยัญชนะ -ʔ ที่เปลี่ยนจากพยัญชนะท้ายไทดำดั้งเดิม *-k และปฏิบัติกับพยัญชนะท้าย -k ในพยางค์ที่มีสระเสียงยาวหรือสระประสมในภาษาไทย เช่นคำว่า *ʔboʔk D > *boʔk D1 > boʔ³⁵ ‘ดอก’ พยัญชนะ -ʔ ที่ปฏิบัติกับพยัญชนะท้าย -k เป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทยดำและไทยโซ่ง ผู้วิจัยได้คัดเลือกคำที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะนี้จำนวน 10 คำดังต่อไปนี้ และนำไปสอบถามผู้บอกภาษา

1.	*piəʔk D	> *piəʔk D1	> piəʔ ³⁵ ‘เปียก’
2.	*buʔk D	> *puk D2	> puʔ ⁴⁴ ‘พริก พริกนี้’
3.	*hməʔk D	> *məʔk D1	> məʔ ³⁵ ‘หมอก’
4.	*muʔk D	> *muk D2	> muʔ ³³ ‘(ชี้, น้ำ) มูก’
5.	*fəʔk D	> *fək D1	> fəʔ ³⁵ ‘(หญ้า) แฝก’
6.	*hniʔk D	> *nik D1	> liʔ ³⁵ ‘หลิกลี หนึ’
7.	*saʔk D	> *sak D1	> saʔ ³⁵ ‘สาก’
8.	*kaʔk D	> *kak D1	> kaʔ ³⁵ ‘กลาก’
9.	*thuʔk D	> *thuk D1	> thuʔ ³⁵ ‘(ราคา) ถูก’
10.	*luʔk D	> *luk D2	> luʔ ³³ ‘ลูก’

จากข้อมูลพบว่าผู้บอกภาษาส่วนใหญ่ยังคงออกเสียงพยัญชนะท้าย -ʔ ที่เป็นเอกลักษณ์ของภาษาไทดำและไทยโซ่ง ยกเว้นผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาว (อายุ 22 ปี) ที่หมู่บ้านท่าไผ่ เพชรบุรีเริ่มออกเสียงพยัญชนะ -k ดังเช่นภาษาไทยในคำบางคำเช่น คำที่ 3, 5, 6, 7

4.2 สระ

สระภาษาไทยโซ่งมี 9 หน่วยเสียง คือ /i, e, æ, i, ə, a, u, o, ɔ/ Gedney (1964) และ Fippinger and Fippinger (1974) พบความต่างอย่างมีนัยสำคัญของสระสั้นยาวเฉพาะคู่สระ /a/ และ /a:/ ในขณะที่ระบบสระของภาษาไทยโซ่งในประเทศไทยมีคำคู่เทียบเสียงสระสั้นยาวครบคู่เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากภาษาไทย ส่วนสระประสมมี 4 หน่วยเสียง คือ /ia, ua, ua, au/

จากการใช้คำศัพท์ 222 คำของ Fippinger and Fippinger (1974) ในการเก็บข้อมูลเบื้องต้นทำให้ทราบว่าสระในภาษาไทยโซ่งไม่ได้มีการปฏิบัติกับภาษาไทยอย่างเป็นระบบดังเช่นพยัญชนะ จึงได้คัดเลือกคำศัพท์จากรายการคลังศัพท์ของ Theraphan L-Tongkum (2002a) จำนวน 39 คำ โดยใช้เกณฑ์คัดเลือกว่าต้องเป็นคำร่วมเชื้อสายกับภาษาไทยและมีสระที่ต่างจากภาษาไทยเพื่อจะดูการแปรของสระไทยโซ่งว่ามีอิทธิพลจากภาษาไทยหรือไม่ จากนั้นนำไปทดสอบกับผู้บอกภาษา ผลปรากฏว่าต้องตัดคำออก 9 คำเนื่องจากมีปัญหาทางด้านความหมาย และบางคำผู้พูดภาษาไทยโซ่งใช้คำอื่น เช่น *khepD > *khepD1 > khep²⁴ ‘ตะเข็บ’ ซึ่งดูจากรูปคำคาดว่าจะเป็นคำร่วมเชื้อสายกับภาษาไทย แต่เมื่อสอบถามพบว่ามีความหมายว่าเอามาทำสบาด ดังตัวอย่างประโยคภาษาไทยว่า “ผ้าสีดำนี้เอาผ้าสีมา khep²⁴” เป็นต้น นอกจากนี้คำว่า *thɛŋ A

> *thxŋ A1 > thxŋ²² ‘ถึง’ ผู้บอกภาษาส่วนใหญ่บอกว่าไม่ค่อยใช้คำนี้ มักจะใช้คำว่า *hot D > *hot D2 > hot³³ ‘ถึง’ สุดท้ายเหลือคำศัพท์ที่ใช้เก็บข้อมูลการแปรของสระจำนวน 30 คำดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การแปรของสระ

เลข ที่	OTD 1	OTD 2	MTD	นครปฐม						สุพรรณบุรี						ราชบุรี						เพชรบุรี						
				สระกราย			หัวถนน			ดอนมะเกลือ			บางหมื่น			วังปลา			เขาหัวจัน			ท่าไผ่			บ่อรวก			
				G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	
1	*pɛwA เปลว (ไฟ)	*pɛwA1	pɛw ¹¹ piəw ²²	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	e	e	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	e	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	e	e	ɛ	ɛ	e	
2	*pɯɯtD เปิด (ผ้า)	*pɯɯtD1	pɯɯt ²⁴	ə	ə	ə	ə	ə	ə	ə	ə	ə	ə	ə	ə	ʌ	u	u	u	u	u	u	u	ʌ	ʌ	u	u	ʌ
3	*ʔboŋC บั้ง	*boŋC1	boŋ ²¹	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o/ u	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	
4	*ʔbauA ใบ	*bauA1	bau ¹¹	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	au	
5	*hminA เหม็น	*minA1	min ¹¹	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	
6	*hmetD หมด คั้น	*metD1	met ²⁴	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e/ o	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	
7	*mitD เมล็ด	*mitD2	mit ³³	i	e	e	i	e	e	i	i	i	i	i	i	i/e	i/e	i/e	i	i	i	i	i	e	i	e	e	
8	*mɤkD หมึก	*mɤkD2	mɤk ³³	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	ʌ	u	u	u	ʌ	u	u	u	u	u	
9	*vuaŋA ฟาง	*fuaŋA2	fuaŋ ⁴⁴	ua	ua	ua	ua	ua	ua	ua	ua	ua	ua	ua	a	ua	ua	ua	ua	ua	ua	ua	ua	ua	ua	ua	ua	
10	*thuukD ถูก	*thuukD1	thuʔ ²⁴	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	u	
11	*toA ตัว	*toA1	to ¹¹	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	
12	*doŋB หุ้ง	*toŋB2	toŋ ³³	o	o	o	o	o	o	o	o	u	o	o	u	o	o	o	o	o	u	o	o	u	o	o	o	
13	*newB เขียว	*newB2	new ³³ niəw ³³	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	

ตารางที่ 19 การแปรของสระ

เลข ที่	OTD 1	OTD 2	MTD	นครปฐม						สุพรรณบุรี						ราชบุรี						เพชรบุรี					
				สะแกราย			หัวถนน			ดอนมะเกลือ			บางหม่น			วังปลา			เขาหัวจัน			ท่าไต้			บ่อรวก		
				G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3
14	*sa- ʔɤkD สะอึก	*sa- ʔɤkD1	sa-ʔɤk ²⁴	ɤ	ɤ	ɤ	u	u	u	u	u	u	ɤ	u		ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	
15	*hlewA เหลว	*lewA1	liəw ¹¹ dew ¹¹ lew ²²	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	e	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ/e e	ɛ	ɛ	e	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	
16	*ɭɤkD ล็ก	*ɭɤkD2	ɭɤk ³³ ɖɤk ³³	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	u	u	ɤ	ɤ	u	ɤ	ɤ	u	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	u	ɤ	ɤ	u	ɤ	ɤ	
17	*ɲipD เขียบ	*ɲipD2	ɲip ⁴⁴	i	i	i	i	i	e	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	e	
18	*khiwA (เหม็น) เขียว	*khiwA1	khiw ¹¹	i	i	i	i	io	io	i	i	io	i	i	io	i	i	i	i	i	i	i	i	io	i	i	
19	*_khepD ทะขาบ	*_khepD1	cap ²⁴ khep ²⁴	e	e	e	e	e	a	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	a	e	e	e	e	e	
20	*khewA เขียว	*khewA1	khew ²² khiəw ¹¹	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	io	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	io	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	io	ɛ	ɛ	io	ɛ	ɛ	
21	*khewC เขียว ฟัน	*khewC1	khew ²¹ khiəw ²¹	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	
22	*khewC เคียว	*khewC1	khew ²¹ khiəw ²¹	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	io	
23	*gewC เคียว	*kewC2	kew ³¹	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ		
24	*ʔewA เอว	ʔewA1	ʔew ¹¹	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	e	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ		
25	*ʔɤkD อก	*ʔɤkD1	ʔɤk ²⁴	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	o	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	o	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	o	ɤ	ɤ	o	ɤ	ɤ	

ตารางที่ 19 การแปรของสระ

เลข ที่	OTD 1	OTD 2	MTD	นศรปฐม						สพรรณบุรี						ราชบุรี						เพชรบุรี					
				สะแกราย			ห้วงน			ดอนมะเกลือ			บางหม่น			วังปลา			เขาหัวจัน			ท่าไต้			บ่อรวก		
				G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3	G1	G2	G3
26	*?otD อุด	*?otD1	?ot ²⁴	o	o	u	u	u	u	o	o	o	o	u	u	o	u	u	u	o	u	o	o	u	u	o	u
27	*?ongC อั้ง (ตั้น)	*?ongC1	?ong ²¹	o	u	u	u	u	u	o	o	u	o	o	u	o	o	u	u	o	u	o	o	u	o	o	o
28	*hewA เหว	*hewA1	hew ¹¹ hiəw ¹¹	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e
29	*hewB เหว	*hewB1	hew ²⁴ hiəw ³⁴	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ	ɛ
30	*hɛŋA หึ่ง	*hɛŋA1	hɛŋ ¹¹	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	ɤ	u	ɤ	ɤ	u	ɤ	u	u	u	u	ɤ	u	u	u	ɤ	ɤ	u	ɤ	ɤ	u

ผลการวิเคราะห์สระพบว่าส่วนใหญ่สระในภาษาไทยโคงและภาษาไทยจะตรงกัน มีบางสระที่สระในภาษาไทยโคงปฏิภาคกับสระในภาษาไทย เช่น สระ aw ในภาษาไทยโคงปฏิภาคกับสระ ai ในภาษาไทย ส่วนสระที่ภาษาไทยโคงและภาษาไทยมีต่างกัน สระบางเสียงจะตรงกับสระภาษาไทยในคำหลายคำ แต่บางเสียงก็ตรงเฉพาะคำเดียวดังในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบสระภาษาไทยโคงที่ตรงกับสระภาษาไทย

สระไทยโคง	สระไทย	คำภาษาไทย	หมายเหตุ
ε	e	เหว, เปลว, เหลว, เอว	
ε	io	เขี้ยว, เขี้ยว, เขี้ยว, เคี้ยว, เคี้ยว, เขี้ยว	เมื่อพยัญชนะท้ายเป็นเสียง -w สระ ε จะตรงกับสระประสม io ในภาษาไทย
i	e	เย็บ, เหม็น, เม็ด	
i	io	(เหม็น) เขี้ยว	เมื่อพยัญชนะท้ายเป็นเสียง -w สระ i จะตรงกับสระประสม io ในภาษาไทย
ฯ	u	หมึก, สะอึก, หึง, ลึก	
ฯ	o	อก	
o	u	บุง, ทุง, อด, อุง	
o	uo	ตัว	เมื่อไม่มีพยัญชนะท้าย สระ o จะตรงกับสระประสม uo ในภาษาไทย
e	o	หมด	
e	a	(ตะ)خاب	
u	o	เปิด	
u	u	ถูก	
uo	a	ฟาง	

ในการวิเคราะห์การแปรของสระตามอายุและภูมิภาค สามารถจำแนกคำ 30 คำออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

(1) คำที่ออกเสียงสระไทยโคงทั้งหมด

คำกลุ่มนี้ไม่พบการแปรของสระตามอายุและภูมิภาค มีจำนวนทั้งหมด 10 คำดังนี้

ภาษาไทยโคง	ภาษาไทย	ภาษาไทยโคง	ภาษาไทย	ภาษาไทยโคง	ภาษาไทย
3. boŋ ²¹	บุง	4. bau ¹¹	ใบ	5. min ¹¹	เหม็น
6. met ²⁴	หมด	10. thuʔ ²⁴	ถูก	11. to ¹¹	ตัว
13. new ³³	เขี้ยว	21. khew ²¹	เขี้ยว (ฟัน)	23. kew ³¹	เคี้ยว
29. hew ²⁴	เหี้ยว				

เป็นที่น่าสังเกตว่าสระ ε ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในคำหลายคำ และสระ aw เป็นสระเฉพาะของภาษาไทยโคงซึ่งผู้บอกภาษาทุกคนในทุกถิ่นจะเก็บรักษาสระประสมนี้ได้เป็นอย่างดี คำบางคำ เช่นคำที่ 3 boŋ²¹

ผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวที่หมู่บ้านบางหมัน จังหวัดสุพรรณบุรีบอกว่าออกเสียงได้ทั้งสระ o และสระ u แสดงให้เห็นว่าเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงเป็นสระไทย

(2) คำที่ออกเสียงสระไทยโง่งเป็นส่วนมาก

คำกลุ่มนี้เริ่มมีการออกเสียงสระภาษาไทยในกลุ่มผู้บอกภาษาวัยกลางคนและวัยหนุ่มสาว สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่มย่อย คือ คำกลุ่มย่อยที่ 1 เป็นคำที่สระมีการเปลี่ยนเป็นเสียงสระภาษาไทยในผู้บอกภาษาเพียงบางคน และคำกลุ่มย่อยที่ 2 เป็นคำที่สระมีการเปลี่ยนเป็นภาษาไทยในผู้บอกภาษาจำนวนใกล้เคียงกัน

คำกลุ่มย่อยที่ 1 มีจำนวน 12 คำ ได้แก่

ภาษาไทยโง่ง	ภาษาไทย	สัดส่วนจำนวนผู้บอกภาษาไทยโง่งและภาษาไทย
1. pew ¹¹	เปลว (ไฟ)	18:6
7. mit ³³	เม็ด	17:7
9. fuəŋ ⁴⁴	ฟาง	23:1
12. toŋ ³³	ทุ้ง	20:4
14. sa-ʔɤk ²⁴	สะอึก	16:8
15. lew ²²	เหลว	22:2
16. lɤk ³³	ลือก	18:6
17. ɲip ⁴⁴	เย็บ	22:2
18. khiw ¹¹	(เหม็น) เขียว	19:5
19. cap ²⁴ khep ²⁴	ตะขาบ	22:2
20. khew ²²	เขียว	20:4
25. ʔɤk ²⁴	อก	23:1

คำกลุ่มนี้เกือบทั้งหมด (ยกเว้นคำที่ 14) เฉพาะผู้บอกภาษาวัยกลางคนและวัยหนุ่มสาวในทุกภูมิภาคเท่านั้นที่เริ่มออกเสียงสระภาษาไทย ในจังหวัดราชบุรีและสุพรรณบุรีผู้บอกภาษาระบุว่าออกเสียงได้ทั้งสระภาษาไทยโง่งและภาษาไทย เช่นที่หมู่บ้านวังปลา จังหวัดราชบุรี ผู้บอกภาษาทุกวัยบอกว่าคำที่ 7 mit³³ ออกเสียงได้ทั้งสระ i และสระ e และที่หมู่บ้านบางหมัน จังหวัดสุพรรณบุรีผู้บอกภาษาวัยหนุ่มสาวบอกว่าคำที่ 15 lew²² ออกเสียงได้ทั้งสระ e และสระ e สรุปได้ว่าคำกลุ่มนี้แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของสระภาษาไทยโง่งที่เริ่มในกลุ่มคนวัยกลางคนและวัยหนุ่มสาว

คำกลุ่มย่อยที่ 2 มีจำนวน 2 คำ ได้แก่

ภาษาไทยโง่ง	ภาษาไทย	สัดส่วนจำนวนผู้บอกภาษาไทยโง่งและภาษาไทย
27. ʔoŋ ²¹	อึ้ง	13:11
30. hɤŋ ¹¹	หึ่ง	13:11

ในทำนองเดียวกัน คำสองคำนี้ผู้บอกภาษาที่ออกเสียงสระภาษาไทยส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยกลางคนและวัยหนุ่มสาว ยกเว้นคำที่ 27 ʔoŋ²¹ ผู้บอกภาษาวัยสูงอายุที่หมู่บ้านหัวถนน จังหวัดนครปฐมใช้สระภาษาไทยคือสระ u และคำที่ 30 hɤŋ¹¹ ผู้บอกภาษาวัยสูงอายุก็ออกเสียงสระภาษาไทยคือสระ u เช่นกัน

คำสองคำนี้มีการออกเสียงสระภาษาไทยเกือบเท่ากับสระภาษาไทยโห่ง โดยคำที่ 27 ผู้บอกภาษาในจังหวัดนครปฐมทุกคนยกเว้นผู้บอกภาษาวัยสูงอายุที่หมู่บ้านสะแกรายออกเสียงสระภาษาไทยคือสระ u ทั้งหมด สรุปได้ว่าคำกลุ่มที่ 2 ทำให้เห็นการแทนที่ของสระภาษาไทยซึ่งทวีจำนวนขึ้น

(3) คำที่ออกเสียงสระภาษาไทยเป็นส่วนมาก

คำที่ใช้สระภาษาไทยเป็นส่วนมากมีจำนวนทั้งหมด 3 คำ ได้แก่

ภาษาไทยโห่ง	ภาษาไทย	สัดส่วนจำนวนผู้บอกภาษาไทยโห่งและภาษาไทย
2. pwt ²⁴	เปิด	8:16
8. mɔk ³³	หมึก	2:22
26. ʔot ²⁴	อุด	11:13

คำกลุ่มนี้พบว่าส่วนใหญ่เป็นคำที่ไม่ค่อยได้ออกเสียงในภาษาไทยโห่งจึงมีแนวโน้มที่จะออกเสียงสระภาษาไทย ได้แก่ คำที่ 8 mɔk³³ ‘หมึก’ และคำที่ 26 ʔot²⁴ ‘อุด’ ซึ่งผู้บอกภาษาบอกว่าไม่ค่อยได้ใช้คำว่า ‘หมึก’ และคำว่า ‘อุด’ ก็มักจะใช้คำอื่นเช่นคำว่า ja²² ‘ยา (รู้ร่ว)’

(4) คำที่ใช้สระภาษาไทยทั้งหมด

คำที่ใช้สระภาษาไทยทั้งหมดมีจำนวน 2 คำ ได้แก่

ภาษาไทยโห่ง	ภาษาไทย
22. khew ²¹	เคี้ยว
28. hew ¹¹	เหว

ในทำนองเดียวกันกับคำกลุ่มที่ 3 คำกลุ่มที่ 4 เป็นคำที่ผู้บอกภาษาไม่ค่อยได้ออกเสียงในภาษาไทยโห่ง ผู้บอกภาษาทุกคนและทุกภูมิภาคจึงออกเสียงสระภาษาไทยแทนทั้งหมด

ส่วนสระสั้นยาวที่ในภาษาไทยดั้งเดิมมีการเปรียบเทียบเฉพาะคู่สระ a และ a: นั้น ปัจจุบันพบการเปรียบเทียบของสระสั้นยาวในสระทุกเสียง เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากภาษาไทย

4.3 สรุป

พยัญชนะต้นเดี่ยวของภาษาไทยโห่งทั้ง 8 ถิ่นที่พบในงานวิจัยนี้มีจำนวน 20 หน่วยเสียง คือ /ʔ- p- t- c- k- ph- th- kh- m- n- ɲ- ŋ- b- d- w- l- y- s- f- h-/ ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยภาษาไทยโห่งส่วนใหญ่ ตรงที่มีพยัญชนะ /d-/ เพิ่มขึ้นอีก 1 เสียง ส่วนพยัญชนะต้นควบกล้ำและพยัญชนะท้ายในงานวิจัยนี้และงานวิจัยภาษาไทยโห่งส่วนใหญ่ก็จะตรงกัน คือมีพยัญชนะต้นควบกล้ำ 3 เสียง ได้แก่ /kw- khw- ŋw-/ และพยัญชนะท้าย 7 เสียง ได้แก่ /-p -t -k -ʔ -m -n -ŋ /

การวิเคราะห์การแปรของพยัญชนะต้นเดี่ยวตามตัวแปร 3 รุ่นอายุ คือ วัยสูงอายุ (65 ปีขึ้นไป-G1) วัยกลางคน (45-55 ปี-G2) และวัยหนุ่มสาว (18-35 ปี- G3) และตัวแปรตามภูมิภาค 8 ถิ่น ได้ยึดหลักว่าพยัญชนะต้นเดี่ยวได้มีการเปลี่ยนแปลงจากพยัญชนะต้นดั้งเดิมจำนวน 42 เสียง ที่ Theraphan L-Tongkum (2002a) ได้สืบสร้างไว้อย่างไร การอภิปรายผลการแปรของพยัญชนะต้นเดี่ยวได้อภิปรายตามกลุ่มฐานกรณ์ของพยัญชนะไทดำดั้งเดิมจำนวน 5 กลุ่มโดยปรับจากการจัดกลุ่มพยัญชนะภาษาไทยดั้งเดิมของ Li (1977) คือ

พยัญชนะริมฝีปากดั้งเดิม (Proto-labials) พยัญชนะฟันดั้งเดิม (Proto-dentals) พยัญชนะเพดานแข็งดั้งเดิม (Proto-palatals) พยัญชนะเพดานอ่อนดั้งเดิม (Proto-velars) และพยัญชนะเส้นเสียงดั้งเดิม (Proto-glottals)

พยัญชนะต้นควบกล้ำไทดำดั้งเดิมมี 7 เสียง ได้แก่ *pl- *bl- *br- *ml *ʔdl- *kl- *kr- พยัญชนะควบกล้ำดั้งเดิม *pl- *bl- *br- และ *kl- *kr- รวมเสียงกันเป็น p- และ k- ตามลำดับ ในภาษาไทดำและไทยโซ่งปัจจุบัน ไม่มีการแปรตามอายุและภูมิภาค พยัญชนะควบกล้ำดั้งเดิม *ml-เปลี่ยนเป็น m- ในภาษาไทดำปัจจุบัน และเป็น m- หรือ l- ในภาษาไทยโซ่ง พยัญชนะควบกล้ำดั้งเดิม *ʔdl- ในคำว่า ‘ไส้เดือน’ เปลี่ยนเป็น l- ในภาษาไทดำปัจจุบัน และเป็น l ~ b ~ d- ในภาษาไทยโซ่งปัจจุบัน

พยัญชนะท้ายของภาษาไทดำและไทยโซ่งมี 7 เสียงคือ /-p -t -k -ʔ -m -n -ŋ / ซึ่งส่วนใหญ่ไม่พบการแปรตามอายุและภูมิภาค ยกเว้นพยัญชนะ -ʔ ที่เปลี่ยนจากพยัญชนะท้ายไทดำดั้งเดิม *-k และปรากฏกับพยัญชนะท้าย -k ในพยางค์ที่มีสระเสียงยาวหรือสระประสมในภาษาไทย

สระภาษาไทยโซ่งมี 9 หน่วยเสียง คือ /i, e, ε, u, a, u, o, ɔ/ หน่วยเสียงสระเหล่านี้มีสระยาวเป็นคู่กันเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากภาษาไทย เช่น khut³⁵ ‘ชุด’ khu:t³⁵ ‘ชุด’ เป็นต้น ส่วนสระประสมมี 4 หน่วยเสียง คือ /iə, uə, uə, aɯ/ การศึกษาการแปรของสระได้คัดเลือกคำศัพท์จากรายการคลังศัพท์ของ Theraphan L-Tongkum (2002a) จำนวน 30 คำ โดยใช้เกณฑ์คัดเลือกว่าต้องเป็นคำร่วมเชื้อสายกับภาษาไทยและมีสระที่ต่างจากภาษาไทยเพื่อจะดูการแปรของสระไทยโซ่งว่ามีอิทธิพลจากภาษาไทยหรือไม่